

DẠNG 2: u_n là một phân thức hữu tỉ dạng $u_n = \frac{P(n)}{Q(n)}$ (trong đó $P(n), Q(n)$ là các biểu thức chứa căn của n).

Ví dụ: Tìm giới hạn của dãy (u_n) biết:

$$\begin{aligned} \text{a). } u_n &= \frac{\sqrt{4n^2 - n + 1} - n}{\sqrt{9n^2 + 3n}} & \text{b). } u_n &= \frac{\sqrt{2n+1} - \sqrt{n+3}}{\sqrt{4n-5}} \\ \text{c). } u_n &= \frac{\sqrt{4n^2 - 1} + \sqrt[3]{8n^3 + 2n^2 - 3}}{\sqrt{16n^2 + 4n} - \sqrt[4]{n^4 + 1}} & \text{d). } u_n &= \frac{\sqrt{n^3 + n} + \sqrt[3]{n^3 + 3n}}{\sqrt[4]{16n^4 + 1}} \text{ e).} \end{aligned}$$

LỜI GIẢI

$$\text{a). } u_n = \frac{\sqrt{4n^2 - n + 1} - n}{\sqrt{9n^2 + 3n}} = \frac{\sqrt{n^2 \left(\frac{4n^2 - n + 1}{n^2} \right)} - n}{\sqrt{n^2 \left(\frac{9n^2 + 3n}{n^2} \right)}} = \frac{n \sqrt{4 - \frac{1}{n} + \frac{1}{n^2}} - n}{n \sqrt{9 + \frac{3}{n}}} = \frac{\sqrt{4 - \frac{1}{n} + \frac{1}{n^2}} - 1}{\sqrt{9 + \frac{3}{n}}}. \text{ Vì có } \lim \frac{1}{n} = 0,$$

$$\lim \frac{1}{n^2} = 0, \text{ và } \lim \frac{3}{n} = 0. \text{ Nên } \lim u_n = \frac{\sqrt{4 - 0 + 0} - 1}{\sqrt{9 + 0}} = \frac{1}{3}.$$

$$\text{b). } u_n = \frac{\sqrt{2n+1} - \sqrt{n+3}}{\sqrt{4n-5}} = \frac{\sqrt{n \left(\frac{2n+1}{n} \right)} - \sqrt{n \left(\frac{n+3}{n} \right)}}{\sqrt{n \left(\frac{4n-5}{n} \right)}} = \frac{\sqrt{n} \cdot \sqrt{2 + \frac{1}{n}} - \sqrt{n} \cdot \sqrt{1 + \frac{3}{n}}}{\sqrt{n} \cdot \sqrt{4 - \frac{5}{n}}} = \frac{\sqrt{2 + \frac{1}{n}} - \sqrt{1 + \frac{3}{n}}}{\sqrt{4 - \frac{5}{n}}}. \text{ Vì có}$$

$$\lim \frac{1}{n} = 0, \lim \frac{3}{n} = 0 \text{ và } \lim \frac{5}{n} = 0.$$

$$\text{Từ đó có } \lim u_n = \frac{\sqrt{2+0} - \sqrt{1+0}}{\sqrt{4-0}} = \frac{\sqrt{2} - 1}{2}.$$

$$\begin{aligned} \text{c). Ta có } u_n &= \frac{\sqrt{4n^2 - 1} + \sqrt[3]{8n^3 + 2n^2 - 3}}{\sqrt{16n^2 + 4n} - \sqrt[4]{n^4 + 1}} = \frac{\sqrt{n^2 \left(\frac{4n^2 - 1}{n^2} \right)} + \sqrt[3]{n^3 \left(\frac{8n^3 + 2n^2 - 3}{n^3} \right)}}{\sqrt{n^2 \left(\frac{16n^2 + 4n}{n^2} \right)} - \sqrt[4]{n^4 \left(\frac{n^4 + 1}{n^4} \right)}} \\ &= \frac{n \cdot \sqrt{4 - \frac{1}{n^2}} + n \cdot \sqrt[3]{8 + \frac{2}{n} - \frac{3}{n^3}}}{n \cdot \sqrt{16 + \frac{4}{n}} - n \cdot \sqrt[4]{1 + \frac{1}{n^4}}} = \frac{\sqrt{4 - \frac{1}{n^2}} + \sqrt[3]{8 + \frac{2}{n} - \frac{3}{n^3}}}{\sqrt{16 + \frac{4}{n}} - \sqrt[4]{1 + \frac{1}{n^4}}}. \text{ Vì có } \lim \frac{1}{n^2} = 0, \lim \frac{2}{n} = 0, \lim \frac{3}{n^3} = 0, \lim \frac{4}{n} = 0 \end{aligned}$$

$$\text{và } \lim \frac{1}{n^4} = 0. \text{ Từ đó suy ra } \lim u_n = \frac{\sqrt{4-0} + \sqrt[3]{8+0-0}}{\sqrt{16+0} - \sqrt[4]{1+0}} = \frac{4}{5}.$$

$$\text{d). Ta có } u_n = \frac{\sqrt{n^2 + n} + \sqrt[3]{n^3 + 3n}}{\sqrt[4]{16n^4 + 1}} = \frac{\sqrt{n^2 \left(\frac{n^2 + n}{n^2} \right)} + \sqrt[3]{n^3 \left(\frac{n^3 + 3n}{n^3} \right)}}{\sqrt[4]{n^4 \left(\frac{16n^4 + 1}{n^4} \right)}}$$

$$= \frac{n \cdot \sqrt{1 + \frac{1}{n}} + n \cdot \sqrt[3]{1 + \frac{3}{n^2}}}{n \cdot \sqrt[4]{16 + \frac{1}{n^4}}} = \frac{\sqrt{1 + \frac{1}{n}} + \sqrt[3]{1 + \frac{3}{n^2}}}{\sqrt[4]{16 + \frac{1}{n^4}}}. \text{ Vì có } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} = 0, \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3}{n^2} = 0, \text{ và } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^4} = 0. \text{ Nên}$$

$$\lim u_n = \frac{\sqrt{1+0} + \sqrt[3]{1+0}}{\sqrt[4]{16+0}} = \frac{1}{2}.$$

DẠNG 3: u_n là một phân thức hữu tỉ dạng $u_n = \frac{P(n)}{Q(n)}$ (trong đó $P(n), Q(n)$ là các biểu thức chứa

hàm mũ $a^n, b^n, c^n, \dots$. Chia cả tử và mẫu cho a^n với a là cơ số lớn nhất).

Ví dụ: Tìm giới hạn của dãy (u_n) biết:

a). $u_n = \frac{2^n + 4^n}{4^n - 3^n}$	b). $u_n = \frac{3 \cdot 2^n - 5^n}{5 \cdot 4^n + 6 \cdot 5^n}$	c). $u_n = \frac{4^{n+2} + 6^{n+1}}{5^{n-1} + 2 \cdot 6^{n+3}}$
d). $u_n = \frac{\sqrt{2^{n+2}} + 1}{3^{\frac{n}{2}} + 2}$	e). $u_n = \frac{(-3)^n - 4 \cdot 5^{n+1}}{2 \cdot 4^n + 3 \cdot 5^n}$	f). $u_n = \frac{2^n - 3^n + 4 \cdot 5^{n+2}}{2^{n+1} + 3^{n+2} + 5^{n+1}}$

LỜI GIẢI

a). Ta có $u_n = \frac{2^n + 4^n}{4^n - 3^n} = \frac{\frac{2^n}{4^n} + \frac{4^n}{4^n}}{\frac{4^n}{4^n} - \frac{3^n}{4^n}} = \frac{\left(\frac{2}{4}\right)^n + 1}{1 - \left(\frac{3}{4}\right)^n}$. Ta có $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2}{4}\right)^n = 0$ và $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{3}{4}\right)^n = 0$. Nên

$$\lim u_n = \frac{0+1}{1-0} = 1.$$

b). Ta có $u_n = \frac{3 \cdot 2^n - 5^n}{5 \cdot 4^n + 6 \cdot 5^n} = \frac{\frac{3 \cdot 2^n}{5^n} - \frac{5^n}{5^n}}{\frac{5 \cdot 4^n}{5^n} + \frac{6 \cdot 5^n}{5^n}} = \frac{3 \left(\frac{2}{5}\right)^n - 1}{5 \left(\frac{4}{5}\right)^n + 6}$. Ta có $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{2}{5}\right)^n = 0$ và $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{4}{5}\right)^n = 0$.

Do đó $\lim u_n = \frac{3 \cdot 0 - 1}{5 \cdot 0 + 6} = -\frac{1}{6}$.

c). Ta có $u_n = \frac{4^{n+2} + 6^{n+1}}{5^{n-1} + 2 \cdot 6^{n+3}} = \frac{4^n \cdot 4^2 + 6^n \cdot 6}{5^n \cdot 5^{-1} + 2 \cdot 6^n \cdot 6^3} = \frac{\frac{4^n \cdot 4^2}{6^n} + \frac{6^n \cdot 6}{6^n}}{\frac{5^n \cdot 5^{-1}}{6^n} + \frac{2 \cdot 6^n \cdot 6^3}{6^n}}$

$$= \frac{4^2 \left(\frac{4}{6}\right)^n + 6}{5^{-1} \left(\frac{5}{6}\right)^n + 2 \cdot 6^3}$$
. Ta có $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{4}{6}\right)^n = 0$ và $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{5}{6}\right)^n = 0$.

Do đó $\lim u_n = \frac{4^2 \cdot 0 + 6}{5^{-1} \cdot 0 + 2 \cdot 6^3} = \frac{1}{72}$.

d). Ta có $u_n = \frac{\sqrt{2^{n+2}} + 1}{3^2 + 2} = \frac{2^{\frac{n+1}{2}} + 1}{3^2 + 2} = \frac{2 \cdot 2^{\frac{n}{2}} + 1}{3^2 + 2} = \frac{2 \cdot \left(\frac{2}{3}\right)^{\frac{n}{2}} + \frac{1}{3^2}}{1 + \frac{2}{3^2}}$. Vì $\left|\frac{2}{3}\right| < 1 \Rightarrow \lim \left(\frac{2}{3}\right)^{\frac{n}{2}} = 0$,

$\lim \frac{1}{3^2} = 0$ và $\lim \frac{2}{3^2} = 0$. Do đó $\lim u_n = \frac{2 \cdot 0 + 0}{1 + 0} = 0$.

e). Ta có: $u_n = \frac{(-3)^n - 4 \cdot 5^{n+1}}{2 \cdot 4^n + 3 \cdot 5^n} = \frac{(-3)^n - 20 \cdot 5^n}{2 \cdot 4^n + 3 \cdot 5^n} = \frac{(-3)^n - 20 \cdot 5^n}{2 \cdot \frac{4^n}{5^n} + 3 \cdot \frac{5^n}{5^n}} = \frac{\left(-\frac{3}{5}\right)^n - 20}{2 \cdot \left(\frac{4}{5}\right)^n + 3}$, mà

$\lim \left(-\frac{3}{5}\right)^n = 0$ và $\lim \left(\frac{4}{5}\right)^n = 0$. Do đó $\lim u_n = \frac{0 - 20}{2 \cdot 0 + 3} = -\frac{20}{3}$.

f). Ta có $u_n = \frac{2^n - 3^n + 4 \cdot 5^{n+2}}{2^{n+1} + 3^{n+2} + 5^{n+1}} = \frac{2^n - 3^n + 100 \cdot 5^n}{2 \cdot 2^n + 9 \cdot 3^n + 5 \cdot 5^n} = \frac{2^n - 3^n + 100 \cdot 5^n}{2 \cdot 2^n + 9 \cdot 3^n + 5 \cdot 5^n}$

$= \frac{\frac{2^n}{5^n} - \frac{3^n}{5^n} + 100 \cdot \frac{5^n}{5^n}}{2 \cdot \frac{2^n}{5^n} + 9 \cdot \frac{3^n}{5^n} + 5 \cdot \frac{5^n}{5^n}} = \frac{\left(\frac{2}{5}\right)^n - \left(\frac{3}{5}\right)^n + 100}{2 \cdot \left(\frac{2}{5}\right)^n + 9 \cdot \left(\frac{3}{5}\right)^n + 5}$. Vì $\lim \left(\frac{2}{5}\right)^n = 0$ và $\lim \left(\frac{3}{5}\right)^n = 0$ nên

$\lim u_n = \frac{0 - 0 + 100}{2 \cdot 0 + 9 \cdot 0 + 5} = 20$.

DẠNG 4 : Nhân lượng liên hợp:

PHƯƠNG PHÁP : Sử dụng các công thức nhân lượng liên hợp sau:

- $a^2 - b^2 = (a+b)(a-b) \rightarrow \begin{cases} a-b = \frac{a^2 - b^2}{a+b} \\ a+b = \frac{a^2 - b^2}{a-b} \end{cases}$
- $a-b = \frac{a^3 - b^3}{a^2 + ab + b^2}$ • $a+b = \frac{a^3 + b^3}{a^2 - ab + b^2}$
- $\sqrt[3]{a} - b = \frac{(\sqrt[3]{a} - b) \left[(\sqrt[3]{a})^2 + \sqrt[3]{a} \cdot b + b^2 \right]}{(\sqrt[3]{a})^2 + \sqrt[3]{a} \cdot b + b^2} = \frac{a - b^3}{(\sqrt[3]{a})^2 + \sqrt[3]{a} \cdot b + b^2}$
- $\sqrt[3]{a} + b = \frac{(\sqrt[3]{a} + b) \left[(\sqrt[3]{a})^2 - \sqrt[3]{a} \cdot b + b^2 \right]}{(\sqrt[3]{a})^2 - \sqrt[3]{a} \cdot b + b^2} = \frac{a + b^3}{(\sqrt[3]{a})^2 - \sqrt[3]{a} \cdot b + b^2}$

- $a - \sqrt[3]{b} = \frac{(a - \sqrt[3]{b}) \left[a^2 + a \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2 \right]}{a^2 + a \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2} = \frac{a^3 - b}{a^2 + a \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2}$
- $a + \sqrt[3]{b} = \frac{(a + \sqrt[3]{b}) \left[a^2 - a \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2 \right]}{a^2 - a \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2} = \frac{a^3 + b}{a^2 - a \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2}$
- $\sqrt[3]{a} - \sqrt[3]{b} = \frac{(\sqrt[3]{a} - \sqrt[3]{b}) \left[(\sqrt[3]{a})^2 + \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2 \right]}{(\sqrt[3]{a})^2 + \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2} = \frac{a - b}{(\sqrt[3]{a})^2 + \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2}$
- $\sqrt[3]{a} + \sqrt[3]{b} = \frac{(\sqrt[3]{a} + \sqrt[3]{b}) \left[(\sqrt[3]{a})^2 - \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2 \right]}{(\sqrt[3]{a})^2 - \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2} = \frac{a + b}{(\sqrt[3]{a})^2 - \sqrt[3]{a} \cdot \sqrt[3]{b} + (\sqrt[3]{b})^2}$